

5 Tenuitvoerlegging van bevel tot bewaring5.1 Plaats van tenuitvoerlegging5.1.1 Algemeen

Ingevolge art. 84, eerste lid, Vb wordt het bevel tot bewaring ten uitvoer gelegd op een plaats bestemd voor het in verzekering stellen van verdachten, d.w.z. in een bureau van politie of in een huis van bewaring. Meestal zal de tenuitvoerlegging van de bewaring aanvangen op het bureau van politie, maar de wettelijke voorschriften laten ook de mogelijkheid open van onmiddellijke plaatsing van de vreemdeling in een huis van bewaring.

Indien de bewaring na vier dagen nog niet kan worden beëindigd, geschiedt de verdere tenuitvoerlegging in de regel in een huis van bewaring (art. 84, vierde lid, Vb).

Indien de uitzetting op zeer korte termijn kan plaatsvinden kan van overbrenging naar het huis van bewaring worden afgezien.

5.1.2 Plaatsing in een huis van bewaring

Voor plaatsing in een huis van bewaring neemt het hoofd van plaatselijke politie contact op met één van de rayonbureaus van het Penitentiair Selectie Centrum van het Gevangeniswezen.

1. Rayonbureau 'West' te 's-Gravenhage;
2. Rayonbureau 'Noord-Oost' te Zwolle;
3. Rayonbureau 'Zuid-Midden' te 's-Hertogenbosch.

Het hoofd van plaatselijke politie richt vervolgens een schriftelijk verzoek tot plaatsing aan de directeur van het door het rayonbureau opgegeven huis van bewaring.

Hiervoor dient gebruik te worden gemaakt van formulier model D 46.

Bij het verzoek wordt een afschrift van het bevel tot bewaring overgelegd.

Het is van belang om aan de directie van het huis van bewaring voorzover mogelijk inlichtingen te verstrekken omtrent:

- de naam van de eventueel reeds ingeschakelde advocaat, arts of psychiater;
- de eventueel aan de vreemdeling verstrekte medicijnen;
- de gezondheidstoestand c.q. gemoedstoestand van de vreemdeling (druggebruik, suicidegevaar, etc.);
- bijzonderheden inzake de voorgeschiedenis van de vreemdeling.

5.1.3 Bewaring in een politiecel

Wettelijk uitgangspunt is dat de bewaring in een huis van bewaring wordt tenuitvoergelegd indien deze langer dan vier dagen moet duren (zie 5.1.1).

Indien geen plaatsruimte in een huis van bewaring voorhanden is, zal in daarvoor in aanmerking komende gevallen de bewaring in een politiebureau noodzakelijkerwijs ook na het verstrijken van de termijn van vier dagen moeten voortduren.

Gelet op het genoemde wettelijke uitgangspunt dient er echter zoveel mogelijk naar gestreefd te worden de vreemdeling (alsnog) in een huis van bewaring onder te brengen.

Het hoofd van plaatselijke politie moet indien de bewaring in een politiecel een maand heeft voortgeduurd en niet van rechtswege eindigt (zie 3) een bijzondere aanwijzing vragen aan de Minister van Justitie, (zie A 2), teneinde te doen beoordelen of voortzetting van de bewaring noodzakelijk is, dan wel tot opheffing kan worden overgegaan.

5.1.4 Bewaring elders

Zie voor de tenuitvoerlegging van de bewaring van jeugdige personen onder 2.7.

5.1.5 Declaratie van de kosten van bewaring in een politiecel

De kosten van bewaring in een politiecel kunnen - met uitsluiting van die van de eerste vier dagen van de bewaring - worden gedeclareerd aan het ministerie van Justitie.

Daarbij is de volgende regeling van toepassing.

- a. alleen declaraties die uitsluitend betrekking hebben op in bewaring gestelde vreemdelingen op grond van de Vreemdelingenwet worden in behandeling genomen;
- b. de declaratie moet worden ingediend bij het rayonbureau penitentiaire consulenten van het gevangeniswezen waaraan om plaatsing in een huis van bewaring is verzocht;
- c. per inbewaringstelling dient de declaratie vergezeld te gaan van een afschrift van het bevel tot inbewaringstelling;
- d. voorwaarde voor vergoeding is, dat ten tijde van het plaatsingsverzoek aan het rayonbureau de vertrekdatum van de vreemdeling nog niet vaststond;
- e. indien na het plaatsingsverzoek doch voor het verstrijken van de vier-dagen-termijn de vertrekdatum

komt vast te staan, dan dient het plaatsingsverzoek te worden ingetrokken en vindt geen vergoeding plaats;

- f. het rayonbureau verifieert of voldaan is aan de voorwaarde dat verzocht is om plaatsing;
- g. het rayonbureau zendt goedgekeurde declaraties door naar het ministerie van Justitie;
- h. het ministerie van Justitie verifieert of voldaan is aan de voorwaarde dat de bewaring verantwoord was met het oog op de vreemdelingenvoorschriften terzake en draagt zorg voor goedkeuring en betaling van de declaratie.

De te declareren bedragen zijn:

- f. 30,-- voor nachtlogies,
- f. 7,-- voor ontbijt
- f. 7,-- voor lunch
- f. 12,50 voor warme maaltijd en
- f. 5,-- per uur voor extra personele kosten.

Het laatste brengt met zich mee dat nauwkeurig de uren moeten worden vermeld.

5.2 Onderbreking of beëindiging met het oog op uitzetting van verblijf in huis van bewaring

5.2.1 Onderbreking

De vreemdeling die zich in een huis van bewaring bevindt, kan voor korte tijd op last van het hoofd van plaatselijke politie naar elders worden overgebracht indien dit nodig is voor de toepassing van het bepaalde bij of krachtens de vreemdelingenwetgeving (art. 84, vierde lid, Vb).

Van deze mogelijkheid kan gebruik worden gemaakt om de vreemdeling tijdens de bewaring over te brengen naar een bureau van politie indien dat voor verhoor of confrontatie met andere personen nodig is.

In gevallen als hier bedoeld dient het hoofd van plaatselijke politie een schriftelijk verzoek om onderbreking van het verblijf in het huis van bewaring tot de directeur van de inrichting te richten, zulks met vermelding van de duur van de onderbreking (hiervoor is geen modelformulier voorgeschreven).

Het bevel tot bewaring blijft overigens van kracht.

5.2.2 Beëindiging indien de uitzetting kan plaatsvinden

Overbrenging van een in bewaring gestelde vreemdeling van een huis van bewaring naar een politiebureau zal eveneens kunnen plaatsvinden indien vaststaat dat hij op korte termijn uit Nederland kan worden verwijderd en de uitzettingsprocedure door deze overbrenging wordt versneld.

In dit geval dient door het hoofd van plaatselijke politie met gebruikmaking van formulier model D 48 een verzoek om ontslag van de vreemdeling uit het huis van bewaring te worden gedaan (zie onder 6.4).

Het bevel tot bewaring blijft dan echter van kracht tot aan het tijdstip van de uitzetting; in dit geval behoort echter wel formele opheffing van de bewaring plaats te vinden (zie hierna onder 6.1 en 6.4).

5.3 Regiem tijdens de bewaring

5.3.1 Wettelijke regeling

Artikel 26, vierde lid, Vw bepaalt dat aan vreemdelingen die in bewaring zijn gesteld, geen verdere beperkingen worden opgelegd dan aan personen die overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering voorlopige hechtenis ondergaan.

Dit houdt in dat aan de vreemdeling geen verdere beperkingen worden opgelegd dan die welke door het doel van de bewaring en de orde op de plaats van de tenuitvoerlegging worden gevorderd (art. 84, derde lid, Vb).

De wettelijke bepalingen omtrent het regiem voor personen die voorlopige hechtenis ondergaan, met uitzondering van de artt. 222 en 225 van de Invoeringswet Strafvordering en art. 132 van de Gevangenismaatregel, zijn volgens art. 84, vierde lid, Vb van toepassing.

5.3.2 Bezoek en briefwisseling

Indien een redelijk vermoeden bestaat dat de in bewaring gestelde vreemdeling misbruik zal maken van zijn recht tot het ontvangen van bezoek of van dat tot het wisselen van brieven, teneinde zijn verwijdering uit Nederland te beletten of te belemmeren, dan wel om zich aan de verdere bewaring te onttrekken, kan de uitoefening van dat recht worden beperkt door het hoofd van plaatselijke politie of door de directeur van de inrichting waarin de vreemdeling zich bevindt. Van de opgelegde beperking wordt onverwijld mededeling gedaan aan de Minister van Justitie (directie Vreemdelingenzaken).

Van de bevoegdheid tot beperking van rechten van in bewaring gestelde vreemdelingen dient slechts in zeer bijzondere gevallen gebruik te worden gemaakt. Indien door het hoofd van plaatselijke politie een dergelijke maatregel wordt overwogen moet vooraf contact worden opgenomen met het ministerie van Justitie (zie A 2).

5.3.3 Contact vreemdeling met zijn advocaat

De advocaat van de vreemdeling heeft ingevolge art. 84, zesde lid, Vb tijdens de tenuitvoerlegging van de bewaring vrije toegang tot hem, kan hem alleen spreken en hem bijstaan bij een verhoor in verband met de toepassing van het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet.

De advocaat wordt bij het verhoor in de gelegenheid gesteld de nodige opmerkingen te maken, en met hem brieven te wisselen zonder dat van de inhoud door anderen wordt kennis genomen, een en ander onder het vereiste toezicht, met inachtneming van de huishoudelijke reglementen, en zonder dat het onderzoek daardoor mag worden opgehouden.

5.4 Mededelingen van bewaring aan derden

Het hoofd van plaatselijke politie doet, doch alleen op verzoek van de vreemdeling, zo spoedig mogelijk mededeling van de tenuitvoerlegging van de bewaring aan diens naaste verwanten en aan een in Nederland gevestigde diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van de staat waarvan hij onderdaan is (art. 84, tweede lid, Vb).

De betrokken vreemdeling dient er derhalve steeds op te worden gewezen dat hij - zo hij zulks wenst - de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van de staat waarvan hij de nationaliteit heeft, kan doen inlichten en dat geen mededeling omtrent zijn vrijheidsbeneming zal worden gedaan indien hij geen contact met de betreffende vertegenwoordiging verlangt.

In geval van bewaring van een minderjarige wordt daarvan, zo daartoe de gelegenheid bestaat, ambtshalve zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan degenen die de ouderlijke macht of de voogdij over die minderjarige uitoefenen.

Ingevolge een tussen Nederland en Groot-Brittannië gesloten overeenkomst, dient de betrokken Britse consul met het oog op het verlenen van eventuele diplomatieke of consulaire bijstand steeds - dus ook indien de vreemdeling niet daarom heeft verzocht - terzake te worden geïnformeerd, indien de maatregel tegen een Britse onderdaan wordt getroffen.

Geeft de vreemdeling echter uitdrukkelijk te kennen bezwaar te hebben tegen zodanige kennisgeving, dan dient contact te worden opgenomen met het ministerie van Justitie (zie A 2), teneinde te vernemen hoe dient te worden gehandeld.